

PORTLANDI EESTLASTE TEATED

1

E.E.L.K. PORTLANDI KOGUDUSE TEATELEHT • Nr. 16 (226) Dets. 2012

P.E.S. JÕULUÕHTU

toimub pühapäeval, 15. detsembril 2013, kell 2:00 p.l. Läti Maja suures saalis. Jõuluõhtu kavas on mitmelaadilisi ettekandeid Portlandi eestlaspere poolt.

Jõuluvana on lubanud külla tulla kingitustega. (Palume üks pakk lapse kohta tuua Läti Kirikusse enne kell 2:00 p.l.). Eesti traditsioonide kohaselt ootab Jõuluvana igalt lapselt ühe salmi, laulu, tantsu või muusikapala esitamist paki kättesaamiseks.

Traditsioonilised eesti jõulutoidud valmistatakse PES perenaiste poolt. Sissepääs täiskasvanutele on \$ 15., lastele/noortele 6-18 a. \$ 5., alla 6 a. tasuta. Loodetakse paljude noorte-vanemate osavõttu.

PES Juhatus.

EELK Portlandi Koguduse JÕULUÕHTU JUMALATEENISTUS

toimub teisipäeval, 24. detsembril 2013, kell 2:00 p.l. Portlandi Läti Kirikus, 5500 SW Dosch Road. Teenivad õpetaja Hendrik Laur ja diakon Kalle Merilo. Laululehed. Ettekandeid. Kõik on kutsutud ja tere-
tulnud.

**Märkige kalendrisse eelseisvad
"Unistus" Kammerkoori kontserdid
Lonnie Cline'i juhatusel**

Dreams of Peace & Love

Sunday, Nov. 24th 2013, 3:00 p.m. at Milwaukie Luth. Church, 3810 Lake Rd., Milwaukie, OR.
Admission: \$ 12. – Adult; \$ 7. – Seniors (62+); \$ 7. – Students (with ID).

"Unistus" CHRISTMAS BY CANDLELIGHT

Friday, December 20th 2013, 7:00 p.m. at First Christian Church; 1314 S.W. Park Ave., Portland.
Admission: Donation.

PORTLANDI EESTLASTE TALIPÄEVAD

Palun võtke osa talipäevadest 24.-26. jaan. 2014 Boardwalk Lodge'is, 30544 East Olive Trail, Government Camp.

Talipäevadest osavõtu hind täiskasvanutele on \$ 140 ja noortele/lastele (6-18) \$ 45. See sisaldab öömaja ja toidu ning laupäevase õhtusöögi **Boardwalk Lodge's** (muutus võrreldes eelmise aastaga). Neile, kes soovivad osa võtta vaid laupäeva õhtusest õhtusöögist on hind \$ 25.

Talipäevade koha reserveerimiseks andke teada võimalikult peatselt telefonil 503-335-2720 või e-maili kaudu aadressil: ibrewtwo@msn.com. Täiskasvanu hind tõuseb \$ 150.-le pärast 14. jaanuari. Palun kirjutada tsekk PES nimele ja saata postiga Ingmar Saul'ile, P.O. Box 18209, Portland, OR 97218.

Portland Estonian Ski Weekend

Come join us the weekend of Jan. 24.-26 in Government Camp. The cost is \$ 140. per adult and \$ 45. per youth (6-18). This will cover your lodging and food for the weekend and we will be having Saturday night dinner at the **Boardwalk Lodge** (change from previous years). You are encouraged to bring a dessert for the group to share. For those individuals who wish to join us for dinner only on Saturday the cost will be \$ 25.

Please make your reservations by calling Ingmar Saul at 503-335-2720, or e-mail him at ibrewtwo@msn.com and reserve your spot today. Please send your checks (payable to PES) by Jan. 19 to Ingmar Saul, P.O. Box 18209, Portland, OR 97218.

The Board, Portland Estonian Society.

Rahvatantsurühm "Tulehoidjad" esinevad Scanfair'il

laupäeval, 7. dets. kell 1:30 p.l. Portland Veteran's Memorial Coliseumis (300 N Winning Way, Portland)
Tulge vaatama !
Janne Sepp.

Soovime õnne sünnipäevaks !**Detsembris**

1. Malle Kollom 85
2. Helen Tammela
4. Arne Kesküla
4. Clara Hillier
4. Jan Ranna
5. Helve Kalmann
6. Elo Saar
6. Rev. Hendrik Laur
10. Doris Lim
11. Ingrid Palm 75
12. Lembit Kangur 65
12. Martin Tammekivi
13. Kati Tamm 60
15. John Maurer
16. Ahto Raudsepp
15. Kaupo Tammik 50
17. Marika Keister
21. Mark Heinsoo
26. Anne Herrick
28. Kristi Rossman 50
28. Angelica Berwick

Jaauar is

1. Helmuth Kalmann
1. Scott Carroll
3. Rachel Adamson
6. Meralda Talviste
7. Gerli Taal 30
11. Roy Ranna
11. Ants Aug
22. Asta Kalmann 55
29. Maldus Alver

Õnnitleme !

Õnnitleme Ülo Kiigemägi, kes pühapäeval, 10. novembril 2013 tähistas oma 90-ndat sünnipäeva. Sel puhul ta pühitses hällipäeva koos paljude sõpradega Walnut Community Room'is Corvallise südalinnas.

Soovime oma liikmest juubilarile jätkuvat innukust ja head vastupidavust elu raskustele. Parimate õnnesoovidega,

Portlandi Eesti Selts.

**Ajaleht The Oregonian
tellimishind tõuseb**

Nagu ajalehe jaotleja ja levitaja firma juht Mike MacDonald novembri algul ringkirjaga teatas, vähenavad nad ajalehe koju toomist kolmel päeval: esmaspäeval, teisipäeval ja neljapäeval.

Kes aga igapäevast ajalehe kojutoomist soovivad, peavad maksma selle teenistuse eest \$ 28.00 kuus.

Oma soovist tuleb teatada: Mike Mac Donald;
Tigard / Lake Oswego Independent Oregonian Distributor; 18379 S.W. Boones Ferry Rd.
Portland, OR 97224; Superstation 165@yahoo.com
Tel.: 503-968; 503-636-3971; 503-526-0787.

Helmuth Kalmann – teatelehe toimetaja.

Rahvatantsu harjutused

Pühap. 1. dets. 4:30 p.l. lasterühm 5:30 p.l. täisk
(Detsembris on talvepauk. Jätkame jaanuaris 2014).
Pühap. 5. jaan. 4:30 p.l. lasterühm 5:30 p.l. täisk
Pühap. 12. jaan. 5:30 p.l. täisk
Pühap. 19. jaan. 4:30 p.l. lasterühm 5:30 p.l. täisk
Pühap. 26. jaan. 5:30 p.l. täisk

Harjutused toimuvad Läti Majas, 5500 SW Dosch Rd
Kontakt: jannesepp@comcast.net.

<http://portlandesto.org/calendar/>.

Teadaanne - meeldetuletus

Ühenduses Portlandi Eesti Seltsi ja EELK Koguduse teatelehtede väljaandmisega soovime oma liikmeile kui ka teistele taas meenutada, et mainitud teatelehed on ka saadaval interneti kaudu järgmisel aadressil: www.portlandesto.org

Oleme südamlukult tänulikud PES esimehele Kalev Sepp'ale, kes korraldab teatelehtede ülekandmise internet'is. H.K.

**Läti õlut hakatakse
osaliselt Eestis tootma**

Läti üks suuremaid õlletehaseid Aldaris on otsustanud osa tootmist viia Eestisse ja Leetu. Nimelt hakatakse plastpudelites õlut tootma Riia asemel Carlsbergi tütarettevõtetes Eestis ja Leedus.

Riias hakatakse edaspidi valmistama üksnes kõrge lisandväärtusega õlut, sealhulgas Carlsbergi grupi teistele õllefirmadele.

Eksklusiivsete õllesortide osa Läti õlleturust on 14% ning seda on plaanis suurendada. (ERR / EE)

Aspiriin võib olla ohtlik

Osa inimesi tarvitab südamevereringkonna haiguste raviks ning infarkti ja ajuinsuldi ennetamiseks iga päev aspiriini, kuid Warwicki ülikooli teadlased on leidnud, et mõningatel juhtudel põhjustab igapäevane aspiriini söömine seedeelundkonna verejooksu ja hemorraagilist insulti.

Warwicki ülikooli professor Aileen Clark'i sõnul tuleb aspiriini soovitamisega ettevaatlik olla, sest negatiivsed mõjud võivad positiivsed üle kaaluda.

(tarbia24 / EE)

**E.E.L.K. PORTLANDI KOGUDUSE
JUMALATEENISTUSED**
Läti Kirikus, 5500 SW Dosch Rd. Portland

Abipraost Hendrik Laur • Diakon Kalle Merilo

Pühapäeval, 1. detsembril 2013, kell 11:00 e.l.
KRISTUSE TULEMISE PÜHA
JUMALATEENISTUS
Lauluraamatud. Järgneb jõululaat suures saalis.

Teisipäeval, 24. detsembril 2013, kell 2:00 p.l.
JÕULUÕHTU JUMALATEENISTUS
Laululehed. Ettekanded.

Pühapäeval, 5. jaanuaril 2014, kell 11:00 e.l.
KRISTUSE RISTIMISPÜHA
JUMALATEENISTUS
Lauluraamatud. Kohvilaud.

Pühapäeval, 2. veebruaril 2014, kell 11:00 e.l.
4. PÜHAP. ENNE PAASTUAEGA
JUMALATEENISTUS
Lauluraamatud. Kohvilaud.

<u>Koguduse õpetaja:</u> Abipraost Hendrik Laur 4111 Gull Harbor Rd. NE Olympia, WA 98506 Tel.: 360-352-2371	<u>Koguduse esimees:</u> Helmuth Kalmann 8159 S.W. 85th Ave. Portland, OR 97223 Tel.: 503-244-9083
<u>Koguduse abiõpetaja:</u> Diakon Kalle Merilo 15273 South Brunner Rd. Oregon City, OR 97045 Tel.: 503-260-4739	<u>Koguduse laekur:</u> Anne Eby Road 5775 SW Homesteader Wilsonville, OR 97070 Tel.: 503-638-0233
<u>Koguduse kirikuvanem:</u> Helve Kalmann 15273 South Brunner Rd. Oregon City, OR 97045 Tel.: 503-522-7775	<u>Kog. Naispere esindaja</u> Silvi Kalmann 8159 S.W. 85th Ave. Portland, OR 97223 Tel.: 503-887-9561

Lõikustänupühast ilusal sügisel

Mida külvad, seda ka lõikad, ütleb eesti vanasõna, lihtne ja selge lause, mida õpetatakse igale lapsele. Tõesti, inimene õpib üsna kiiresti tegelikkuses selgeks, kuidas tegu ja tagajärg omavahel seotud on.

See võib isegi vga ilus olla ja näib lihtne saada heade, meeldivate tagajärgede osaliseks, mida igaüks sisimas ihkab. Igatahes lihtsam kui vaimses maailmas. On väga meeldiv kogeda ja teada saada, et kui kastad lille, siis ta õitseb, kui silitad koera, siis on ta su sõber. Tagurpidi käies ent on suur tõenäosus valusasti kukkuda.

Vaimseid ande võtab maine inimene tihti iseenestamõistetavana ega taju isiklikku seost, et selle teo eel on samuti kunagi külvatud seeme, võib-olla on seda juba teinud esivanemad. Sest ka vanemate patud, kahjuks, nuheldakse lastele tagasi.

Imelik, et usus kasvades inimene õpib tihtipeale tänama hiljem kui palvetama, paluma. Isegi siis, kui aität-sõna on rääkima õppides selgeks saadud. Siin aitab ja kannab meid kõiki traditsioon, mida lõikustänupüha ju on. Saagi koristamise rõõmsat, rikkalikku lõppu tähistavad kõik põlluharijad rahvad. Seal, kus paganlikud kombes veel alles, tuuakse tänuohvreid. Kombestiku järgi inimene teab kuidagi rohkem, et peab oskama tänada, ja et saada, peab oskama ka anda.

Gruusias oli mõnedel Eesti Kiriku lugejatel hiljuti meeldiv võimalus osa saada viinamarjakoristuse lõpetuseks peetavast pidusöögist, kus teemakohaseks pearoaks oli värske kitseliha, maitsetatud vaid soola, melissi ja natukese koriandriga. Komme nõuab, et isegi need, kellele see väga ei maitse, söövad tükike, sest kits on ju oma elu jätnud. Gruusias oli kiriku elu inimeste seas tõesti väga elav, vonakesed pühitseti enne ohverdust.

Läinud nädal kinkis meilegi imeilusat sügisilma, mil oli hea pidada tänavusi lõikustänupüha teenistusi, korjata veel viimaseid looduse vilju ning seejuures ka mõtiskleda filosoofiliselt nii lõikuse kui tänu üle. Tänavune suvi lubas tõesti rikkalikult lõigata, nüüd oli käes hetk, kus seda meenutada ja tänada ning üle Eesti kirikutes seda ka tehti.

Juune Holvandus / Eesti Kiriku toimetaja.

EESTPALVE

Püha Jumal, me täname Sind selle eest, et oled andnud meile eluteel tuge ja abi. Me täname, et annad meile märke, mis kinnitavad meie usku. Aita meil usuvõitluses saada tuge palvest ja pühakirjast. Aita, et võiksime olla teistele inimestele valguseks ja toeks.

Koguduse pidas erakorralise täiskogu koosoleku

Pühapäeval, 3. novembril 2013, otseselt pärast jumalateenistust Läti Kirikus, pidas Portlandi Kogudus õpetaja Hendrik Laur'i soovitusel erakorralise täiskogu koosoleku. Seal tuli lühidalt arutusele EELK Välis-Eesti Piiskopkonna Kirikukogu poolt esitatud eelnõu:

1. Likvideerida EELK USA Esimene Praostkond.
2. Likvideerida EELK USA Chicago Praostkond.
3. Moodustada USA-s tegutsevatest EELK kogudustest EELK USA Praostkond.

Portlandi koguduse täiskogu koosolekul hääletasid Portlandi Koguduse liikmed (21) selle hääletusele pandud otsuste vastuvõtmise poolt.

Täidetud hääletussedel, juhatuse esimehe ja koguduse õpetaja allkirjadega, saadeti postiga konsistoriumile.

Helmuth Kalmann - Kog. esimees.

EELK peapiiskopi selgitus Piiskopkonna otsuste kohta

Seoses Välis-Eesti piiskopkonna otsusega kustutada EELK nimekirjast kaheksa kogudust, puudub EELK-l nüüdsest nendega lepinguline suhe, seega ka kantsli- ja armulauaosadus.

Ajaleht Eesti Kirik küsib, mida tähendab armulauaosaduse punkt.

Andres Pöder, EELK peapiiskop:

Armulauaosaduse küsimus kuulub meie usu juurde. EELK üheks alusdokumendiks olev Augsburgi usutunnistus mõistab kirikut kui "kõigi usklike kogu, kus evangeeliumi puhtalt kuulutatakse ja pühi sakramente evangeeliumi kohaselt toimetatakse". Evangeeliumi puhtuse ja sakramentide õige toimetamise eest vastutab kogu kirik oma institutsioonide ja ametitega – üksikkristlasel on õigus seda eeldada ja nõuda

Kuna puudub ühtne ülemaailmne kiriklik organisatsioon ja kristlaskond on jagunenud erinevateks konfessioonideks ning ka erinevateks luterlikeks kirikuteks, kus arusaamad võivad olla vägagi erinevad, muutub paratamatuks vastastikuse tunnustamise teema. Tunnustamiseni jõutakse tavaliselt teoloogilise uurimistöö ja ühislepingute kaudu, millega sätestatakse nii kirikuliikmete vastastikune teenimine kui ka antakse oma liikmetele tagatis ja luba teise kiriku talitustest osasaamiseks.

Sellisteks lepingulisteks kirikuosaduskondadeks, kuhu meie kirik kuulub, on Luterlik Maailmaliit, Evangeelsete Kirikute Osadus Euroopas ja Porvoo Osadus. Lisaks luterlastele ühendavad need ka mitmeid

reformeeritud, anglikaani ja metodisti kirikuid. Samas leidub luterlikke või ennast luterlikuks nimetatavaid kirikuid või kogudusi, kes sellisesse võrgustikku ei kuulu ja kellega meil ka armulauaosadus puudub.

Kui EELK liige läheb Los Angelese eesti kogudusse, kas ta siis ei tohi armulauale minna, kuigi siiani on arvanud, et on teretulnud kõigisse luterlikesse kirikutesse? Ja vastupidi, kui Los Angelese koguduse inimene tuleb Eestisse, kas ta ei ole siin armulauale teretulnud?

On kurvastav, et Los Angelese ja mõne teise koguduse juhtkond on pannud osa meie kiriku liikmeid keerukasse olukorda. Oma otsustest tulenevalt ei kuulu need kogudused enam EELK-sse ja teadaolevalt ka ühessegi eelnimetatud kirikuosadusse, seega pole EELK-l praegu õigust volitada oma liikmeid seal armulauale käima. Nende koguduste liikmetel tuleks langetada valik kirikliku kuuluvuse osas. Nii ristimise kui konfirmatsiooni kaudu on nad võetud mitte kohaliku koguduse, vaid EELK liikmeteks.

Välis-Eesti piiskopkonnas jätkuvalt kehtivate E.E.L.K. põhimääruste kohaselt on nad seda ka praegu, kui nad isikliku avalduse alusel pole EELK-st välja astunud. Seega on nad teretulnud armulauale kõigis EELK kogudustes. Seda enam, et armulaud on ka osaduse ja kiriku tunnustamise väljendus. Nüüd, kus nende senine kogudus EELK-d ei esinda, tuleks neil leida lähikonnas või kodumaal mõni meie kogudus, kuhu edaspidi kuuluda.

Tõsi, hingehoidlikel või oikumeenilistel kaalutlustel tuleb vahel ette ka interkommuniooni kirikuosadust mitteomavate kristlaste vahel. See on siiski erand, mitte reegel, ega kuulu tavapärasesse usulisse praktikasse. Eelkõige on selleks osadus oma kirikuga

Selgust iseenda usulises kuuluvuses ei saa aga lahutada Jeesuse antud ülesandest, et oleks üks kari ja üks karjane. Töötagem ja palvetagem kõik selle nimel.

Ja ongi hingedeaeg

Usupuhastuspühast hingedeaega jõudes on mõtted hellad ja meeled tundlikud. Aeg vaikseteks mõlgutusteks, kallite kadunukeste mälestamiseks, igavese elu ihalemiseks. Looduse pimedaim aeg paneb unistama suurest valgusest, mis saabub Önnistegijas. Kuni ta tuleb, peame hakkama saama. Enda vastu ausaks jäädes, ligimesele toeks olles. Vaikne pehme tume ilmake paneb süütama küünla ja sooja teevee kõrvale valima hingepidet pakkuva lugemisvara. Endale asu andes tunnistades, et teispoolsusega seonduv on küll midagi ebamäärast ja käsitatamatut ning seeläbi ehk isegi kohutav. Sinna läinud on lahkunud, aga me mõtleme nad enda kõrvale elavaks. Ristiinimese teadmisega, et siit ilmast minek pole lohutu lõpp.

Liina Raudvassar – Eesti Kirik.

Andke üksteisele andeks

Elu tugevaimate tunnetega on alati hea astuda Jumala ette. Temale võime rääkida nii headest tunnetest kui ka vihast. Jagades oma tundeid Jumalale, katsume läbi ka oma südame. Nii tehes mõistame, et meie kellegi elu pole täiuslik ja hea.

Igaühel on oma vead ja puudused. Jagades Jumalale oma tundeid, tuleb südamesse tavaliselt ka süütunne selle pärast, et me teeme ise vigu ning pole täiuslikud. Vaid Jumal on täiuslik ja hea. Tulles Issanda ette võime vaid kahetseda ja saada andeks. Andestus tuleb selle pärast, et Kristus on ristil meie eest surnud. Andeks saanuna ja armu leidnuna on meil kergem minna edasi.

Selline andeks saamine peaks midagi muutma meiski. Me peaks suutma andestada ka teistele, sest nad on ju täpselt samasugused patused nagu meiegi. Ometi on see nii raske ja sageli kipub üks kristlane end teistest paremaks pidama. Samas pole meil seda õigust, sest meiegi oleme samasugused patused. Vaid Jumalal, kes on täiuslik ja vigadeta, on õigus anda või jätta andeks andmata.

Meieisapalves öeldakse "anna andeks meile meie võlad, nagu meiegi andeks anname oma võlglastele" – selles palves palume andeks oma vead ja samas lubame omalt poolt anda teistele andeks. Andestamine toob maailma kaasa rõõmu ja pöörded paremuse poole.

(Kaido Soom / Eesti Kirik)

TEADAANNE VÕISTLUS LEP 2015 LOGOLE

Lääneranniku Eesti Päevadel (LEP) juulis San Franciscos kuulutati välja järgmine LEP-de korraldaja - Vancouver, B.C. Järgmised lääneranniku pidustused toimuvad Whistleris, B.C.

Kuni 31. detsembrini 2013 kestab võistlus 2015 a. LEP logole. Saatke oma kõrgresolutsioonis logo kasvand aadressile: logo@LEP2015.com.

(EE)

Paberi lihtsus hõlbustab mälu

Viimase kahe aastakümne uuringutest nähtub, et sageli inimesed mõistavad ja mäletavad teksti paremini paberil kui teksti ekraanil. Ekraan võib pidurdada sisu mõistmist, takistades individuaalset navigeerimist ja pikkade tekstide mentaalset kaardistamist.

Ekraanid nõuavad keskenduvamat tunnetust ja paberist suuremat füüsilist tegevust. Pidev kraanil sõrmedega libistamine vajab pidevat pingutust ja tahvelarvutite ning sülearvutite LCD ekraanid võivad silmi pingutada ja põhjustada peavalusid, suunates valguse otse inimese näkku.

Eeluuringud osutavad, et isegi nõndanimetatud digitaalpärismaalased suudavad loo kulgu paremini meenutada, kui nad on seda lugenud paberilt, sest edenenud e-raamatud on liiga tähelepanu hajutavad. Paberi suurim tugevus võib olla selle lihtsus.

Allikas: (Scientific American / Teadus.ee).

PREESTRITE PÜHASSE AMETISSE ÖNNISTAMINE

Usupuhauspühal, 31. okt. oli Tallinna piiskoplikus toomkirikus ordinatsioonimissa, kus preestriametisse seati diakonid Peeter Krull, Aivo Prükk, Joona Matias ning Miina Piir ja Diina Tuulik. Ordinatsiooni-teenistuse viis läbi peapiiskop Andres Põder, keda assisteerisid praostid Joel Luhamets ja Tiit Salumäe.

Eesti hakkab tootma õli kalanahast

Uudisteagentuuri BNS teate kohaselt hakkab Eesti kalatööstuse ettevõtte Spratfil tootma kalanahast kalaõli Jaapani turu jaoks.

AS-i Spratfil juhatuse liikme Peeter Loimi sõnade kohaselt tekib ööpäeva jooksul tootmise käigus kõrvalproduktina 4-5 tonni kalanahka, mis on seni olnud loodustreostav jääkprodukt. Koostöös Tallinna tehnikaukooliga on välja töötatud projekt, mis võimaldab tänapäeva tehnoloogiat kasutades toota tonnist kalanahast 200-250 kilogrammi kalaõli.

Projekt on maailmas ainulaadne ja kalatööstus võib selle ka patenteerida, kuigi lõplikku otsust selles osas veel pole. Tootmise käivitamisel võib ettevõtte asuda kalanahka kokku ostma teiste tööstuste käest ja ka importima lähiriikidest, kus see samuti on kõrvalprodukt. Toodetav kalaõli on Spratfil'il plaanis ekspordida Jaapani turule.

Pilootprojekt peaks Spratfil'il valmima juba käesoleval aastal ja selle käigus peaks lõpliku viimistluse saama tootmistehnoloogia. Loimi sõnul on läbi viidud laboratoorsed katsed olnud väga lootustandvad. Täismahus tootmine peaks käivituma järgmisel aastal.

Praegu saadab Spratfil oma jääkproduktiks olevat kalanahka Leetu, kus sellest jahu tehakse, kuid jahu osas valitseb piiratud nõudlus ja seda tuleb kasutamiseks segada erinevate ainetega. Õli tootmisel tekivad jääkprodukti plaanib kalatööstus samuti kasutada, tootes sellest inimestele mõeldud valgupreparaate.

(e24 / Maj)

Eesti ja Suurbritannia kaitseväed kavandavad tihedamat koostööd

Sel nädalal külastas Eestit esmakordselt Suurbritannia kaitseväge juhataja Sir Nicholas Houghton, kes ütles, et eestlased ja britid peavad ka pärast Afganistani missiooni lõppu jätkama tihedat koostööd professionaalse treeningu ja sõjalise hariduse vallas.

Tulevikus on Eesti üksustel plaanis osaleda sõjalistel õppustel Suurbritannias. Samuti on kavas suurendada vahetusprogramme sõjakoolides. Suurbritannia ja Eesti on seotud ka plaaniga luua uus rahvusvaheline sihtüksus, mis oleks valmis reageerima kriisidele kogu maailmas.

Eesti kaitseväge juhataja kindralmajor Riho Terras ütles, et esimesed sammud üksustevahelise otsese kontakti tekkimiseks on juba astunud. "Nagu sõprusüksused, kus inimesed saavad omavahel suhelda ja õpivad üksteist tundma" selgitas Terras. (ERR / EE)

Lemmiknimed Eestis septembris

Septembrikuus registreeriti regionaalministri valitsemisala rahvastiku toimingute osakonna andmeil Eesti perekonnaseisuasutustes 1207 sündi, neist 602 poisslast ja 605 tütarlast. Kakskümmet registreeriti 19, neist 9 paari poisse, 7 paari tüdrukuid ja 3 segapaari.

Populaarsemad eesnimed poistele olid Kevin, Martin (9), Aleksei, Kristofer, Oliver (8), Maksim, Mattias, Rasmus, Sebastian, Robin (7).

Lemmiknimed tüdrukutele olid Arina (9), Maria, Sofia (8), Laura (7), Aleksandra, Alina, Anna, Liisa, Lisandra, Sandra, Milana (6). (PT / EE)

Putin võib taas presidendiks kandideerida

Vene president Vladimir Putin ütles hiljuti, et ei välista võimalust kandideerida 2018. aastal uuesti riigipeaks.

"Ma ei välista seda," ütles Putin arutelus Prantsuse ekspeaministri Francois Filloniga, osaledes Venemaa kirdeosas Valdai rahvusvahelise diskussiooni-klubi kohtumisõhtul.

Vene põhiseaduse järgi on Putinil õigus olla president kaks järjestikust kuueaastast ametiaega. Ta sai esimest korda presidendiks 2000. a. ja oli ametis 2008. aastani, mil amet läks neljaks aastaks Dmitri Medvedevile, samal kui Putin ise asus peaministri kohale.

Putin pole varem otsesõnu lubanud 2018. a. uuesti Vene presidendiks pürgida, kuid on võrrelnud end USA kunagise riigipea Franklin D. Rooseveltiga, kes oli Valges Majas neli ametiaega. (PM / EE)

Mägironija leidis Alpides aardekasti

Prantsuse mägironija leidis Alpides Mont Blanci mäe ligidalt aardekasti, mis arvatavasti oli sattunud sinna seoses lennukiõnnetusega. Leid sisaldas sada-de dollarite väärtuses vääriskive. Metallkastile oli kirjutatud "Made in India", mis viitab 1966. a. India lennufirma Air India lennukiga juhtunud õnnetusele, kui läbi Genfi New Yorgist Londonisse lennanud Air India Boeing 707 alla kukkus, vahendas BBC. Lennuk kukkus alla Mont Blanci lähedal, kõik pardal olnud inimesed hukkusid.

Liustikul sulab aeg-ajalt välja lennukatastroofi säilmeid. Näiteks eelmisel aastal leidsid alpinistid India diplomaadikohvri, mis oli pärit samast lennukist. Politsei premeeris ausat mägironijat, kes on palunud jätta anonüümseks. (ÕL / EE)

Eesti kavatseb 20 kaitseväelasega osaleda Afganistani uues missioonis

Eesti kavatseb oma kohalviibimist Afganistanis jätkata ka pärast 2014. aastat ning osaleda paarikümne kaitseväelasega NATO uues missioonis riigi põhjaosas.

Brüsselis toimunud kohtumisel leppisid NATO kaitseministrid kokku, et Afganistanis saavutatud koostööviimet tuleb edasi arendada ja sel eesmärgil hakatakse korraldama regulaarselt suuri õppusi. Esimene neist toimub 2015. aastal Hispaanias, Portugalis ja Itaalias. Seal kavatseb osaleda ka Eesti.

Kohtumisel kõneldi ka olukorrast Afganistanis ja uuest missioonist, mida tahetakse alustada 2015. a. kui lahinguoperatsioon on lõppenud. Eesti kaitseministri Urmas Reinsalu sõnul on Eestil poliitiline tahe ka selles osaleda. (ERR / EE)

Peruus narkootikumidega vahele jäänud neiud palgati kulda vedama

Peruus 4. oktoobril kinni peetud kahele eesti neile Anne-Maarja Grossle ning Anneli Kolgile esitati eelmisel nädalal süüdistus narkootilise aine omamises ja vedamises. Peruuks kohale sõitnud Eesti peakonsulile New Yorgis Sten Schwedele ütlesid tüdrukud, et neile pakuti tööd, mille sisu oli tuua Peruust Hispaaniasse kulda. "Selle tõestuseks on kohtul Facebooki vestlus ühe kinnipeetava ja nii öelda töö tellija vahel, kes elab Hispaanias. "Töö tellija" identiteedi ja muud asjaolud peab tuvastama juurdlus."

Välisministeeriumi pressiesindaja Minna-Liina Lind ütles, et Eesti kodanike kaitsja on kogenud advokaat ja Schwede hinnangul on koostöö valmis olnud ka nii kohalik narkopolitsei kui kohtuametnikud.

Kinnipeetavad on nüüdseks juba paar päeva Cusco vanglas. Toit antakse vangla poolt, aga muu tuleb endal osta. Eesti aja järgi 19. oktoobri varahommikul toimus Cusco kohtus istung, kus tüdrukutele esitati süüdistus narkootilise aine omamises ja vedamises. Kohtunik määras uurimise ajaks üheksa kuud. Kaitsja nõuet kodanike vabastamise kohta kautsjoni vastu ei rahuldatud.

Praegu on Ladina-Ameerika riikides erinevate kuritegude eest karistust kandmas 37 Eestist pärit inimest kokku kuues riigis. Peruus on Eestist pärit kinnipeetuid kokku 15. Välisministeeriumile teadaolevalt on tänavu üle maailma peetud kinni 95 Eestist pärit inimest – neist 21 narkosüüdistusega. (PM / EE)

Juhtiv tegur vähi põhjustajana on õhusaaste

Maailma tervisorganisatsiooni (WHO) klassifikatsiooni alusel on juhtivaks teguriks vähi põhjustajana välisõhu saastatus.

Rahvusvahelise vähiuuringute keskuse (IARC) esindaja Kurt Straif ütles, et sissehingatav õhk on reostatud vähkitekitavate saasteainete seguga. IARC'i teatel leidis ekspertide kogu piisavalt tõendeid et kokkupuude saastatud õhuga põhjustab kopsuvähi ja suurendab põievähi riski.

Kuigi õhusaaste koostis ja kokkupuute tase sõltub suurel määral regionaalsest asukohast, saab keskuse hinnangul tulemusi kohaldada kõigile maailma piirkondadele. Õhusaaste seos hingamisteede- ja südamehaiguste riskiga on hästi teada. Mõnes maailma piirkonnas on õhusaaste viimastel aastatel tunduvalt suurenenud, eriti just kiire tööstusliku arengu ja suure elanikkonnaga riikides.

Aastal 2010 suri 223 000 inimest õhusaastest tingitud kopsuvähi tagajärjel. Peamine allikas välisõhu reostusega kokkupuuteks on transport, elektri tootmine, tehastest ja farmidest tulenev saaste ning ka elamute kütmine ja toiduvalmistamine. (ERR / EE)

Norralane püüdis hiiglasliku haikala

Norralasest harrastus-kalamees Vilhelm Skillhagen püüdis oktoobris ligi tuhandekilose hai.

Ajalehe Harstad Tidende andmetel oli hiigelskala 420 cm pikk, kala ümbermõõduks mõõdeti 260 cm. Mõõtmise järgi oletades kaalus kala 982,4 kilogrammi.

Skillhageni sõnul võttis kala pinnale tõmbamine aega 40 minutit. Kala ei üritanudki paati tõsta, selle pikkus ja ümbermõõt mõõdeti vees ning umbes kümme minutit hiljem lasti ta taas vabadusse.

See oli suuruselt teine kala, mis on Norras kunagi püütud. Suvel püüti Norras 1.1 tonni kaalunud Gröni hai. (PM / EE)

Rootsis valiti peapiiskopiks naine

Rootsi Raadio teatel valiti Rootsi kiriku peapiiskopiks esimest korda naine, Antje Jackelen, kes sai valimistel 55,9% häältest.

Jackelen, kes alates 2008 on olnud Lundi piiskop, asendab Rootsi kiriku juhina Anders Wejrydi, kes jääb järgmise aasta juunis pensionile. Rootsis pühitse ti esimesed naiskirikuõpetajad ametisse 1960. a. ja esimene naispiiskop pandi ametisse 15 aastat tagasi. Rootsis on seni ametis olnud viis naispiiskoppi. Antje Jackelen sündis 1955. a. Saksamaal. (D / EE)

Põhjamaade julgeoleku nõrgimaks lülis peetakse Rootsi

Analüütikud, kes andsid välja artiklite kogumiku “Põhjala julgeolek ja globaalne poliitika”, peavad Põhjamaade julgeoleku nõrgimaks lülis Rootsi.

Kogumiku ühe koostaja rootslanna Anna-Sofic Dahli ja praegu Eesti kaitseuringute keskuses töötava soomlase Pauli Järvenpää arvates peaksid nii Rootsi kui Soome kuuluma NATO-sse. Analüütikute poolt välja antud rahvusvahelises artiklitekogus käsitletakse Põhjala ning Baltimaade rolli muutunud maailmas, kus USA taandub ning Aasia ja Venemaa ambitsioonid kasvavad. Muret tuntakse eelkõige Rootsi pärast.

Kevadel kirjutas Svenska Dagbladet, et Vene pommituslennukid korraldasid ülestõusmispühade ajal otse Rootsi piiri ääres harjutuslennu, kuid Rootsi lennukäe reageerimine oli liiga aeglane – õhku tõusis kaks Taani hävitajat NATO lennukäe baasist Leedus Siauliais.

“Ma loodan väga, et Rootsi viimaks ometi, hilinevalt nagu ka Soome, ühineb NATO-ga. Võib olla me peaks suhtuma asjadesse tõsisemalt. See ei puuduta ainult meie oma riigi, vaid terve piirkonna julgeolekut. Nõrk Rootsi kaitsevõime mõjutab tervet piirkonda,” märkis Dahl.

Samas ei usu rootslanna, et tema kodumaa kuigi kiiresti NATO suunas liigub, pigem teosammul. Järvenpää on Soome osas veel skeptilisem. Ta toonitab, et Põhjala kaitsekoostöö ehk Nordic Defense Cooperation raamistikku tuleks tugevamini siduda Balti riike. Samas ei saa see asendada NATO-t.

(ERR / EE)

Hiigelpeslid linna valgustamas

Norra väikelinna Rjukani, mis asub umbes 160 km kaugusel Oslost ja kus elab 3500 elaniku, hakatakse valgustama hiigelpeslite abil.

Linnake asub sügaval läände avanevas orus, kuhu kuuend kuul aastast ei paista ükski päikesekiir. Nüüd paigutatakse linna ümbritsevatele mäekülgedele hiiglaslikud peslid, millega hakatakse alates oktoobri lõpust suunama linna keskvaljakule päikesevalgust.

“Mõte oli lihtsalt rajada koht Rjukanis, kuhu inimesed võiksid tulla ja saada veidi päikest. See on mõeldud Rjukani kahvatutele väikestele lastele,” ütles projekti eestvedaja, kohalik kunstnik Martin Andersen.

Andersenil sõnul pöörduvad kolm heliostaati automaatselt nii, et valgus oleks pidevalt suunatud linnale “See on tugevaim keskel ja muutub äärtes järjest nõrgemaks,” ütles Andersen. “Teil on tunne nagu oleksite päikese käes. Te tunnete soojust ja näete varje.”

Ristiti prints George

Suurbritannia kuninglikus peres oli kolmapäeval pidulik sündmus. St. Jamesi palee kabelis ristiti prints Williami ja Cambridge'i hertsoginna Catherine'i poeg prints George Alexander Louis. Ristimise viis labi Canterbury peapiiskop Justin Welby.

Prints sai seitse ristivanemat ja ristimisel osalesid vaid kõige lähemad. Tulevane troonipärija sündis 22. juulil 2013.

Rootsis avati kaheksas Eesti aukonsulaat Rootsis

Kolmapäeval, 30. oktoobril avas Eesti suursaadik Rootsis Jaak Jõerüüt Norrköpingis Eesti kaheksanda aukonsulaadi Rootsis, kus aukonsulina alustab tööd Michael Pääbo.

Michael Pääbo on sündinud 1950. a. Norrköpingis. Tema vanemad põgenesid Teie maailmasõja ajal Eestist Rootsi. Ta on lõpetanud Linköpingi Tehnikaülikooli rakendusfüüsika ja elektroonika erialal ning töötab alates 2006. aastast Linköpingi ülikoolis. Samuti tegeleb ta ettevõtlusega. Pääbo kõneleb rootsi, eesti, inglise, saksa ja hispaania keelt.

Avamisüritusel osalesid Eesti aukonsul Eskilstunas Harriet Lagebo, Eesti aukonsul Göteborgis Lars Boreström ja Östergötlandi lääni vanem Elisabeth Nilson.

Aukonsuli konsulaarpiirkond on Östergötlandi lään Aukonsulaat asub aadressil Lindöhallsvägen 47, 60365 Norrköping, Rootsi.

Aukonsulaadiga saab telefoni teel ühendust võtta numbril +46 13 100 500 ning e-posti aadressil: eestikonsul@paabo.ee või michael.paabo@mfa.ee.

(D / EE)

MISCELLANEOUS NEWS

Oregon's child care crunch

Wages fall and costs rise, squeezing families in the middle. Oregon now ranks the lowest in the country for affordable child care. Household income for Oregon families with children declined by 9 percent over the past eight years. Child care costs in Oregon increased by 13 percent during the same time frame.

Paying for college isn't the most daunting challenge facing Oregon parents. It's paying for child care, which has quietly grown more costly than college. In fact, Oregon now ranks dead last in the nation for affordable child care. This is one of the most insidious aspects of the state's declining household income: As wages fall and child expenses rise, more parents find themselves under severe financial stress and barely able to afford the care that enables them to keep working.

"You're seeing this tension, and you're seeing it develop over time," says Martha Calhoon, communications manager for Children First for Oregon, a Portland-based nonprofit. "A lot of families have seen their incomes slide."

States compare child care affordability by looking at costs as a percentage of median family income. Oregon has long ranked poorly on this scale, but this year, it hit bottom on every major front:

Least affordable for infant care. Least affordable for single mothers. Least affordable for two-parent households.

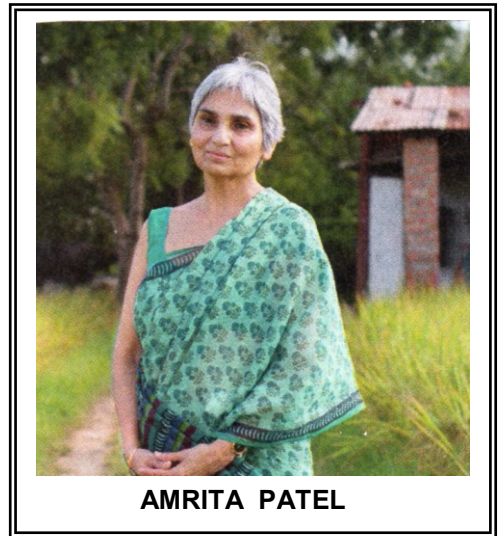
Over the past eight years, median household income for Oregon families with children has fallen by 9 percent, while child care costs have risen by 13 percent. The average annual cost of infant care in Oregon now exceeds \$ 13,400, according to new national rankings from the advocacy group Child Care Aware.

For 4-year olds, the average cost exceeds \$10,000 more than annual in-state tuition and fees at the University of Oregon. For single parents and lower-income families, the costs can be impossible. And here's the rub: Staying home is impossible, too. "There is a substantial group of families who would prefer to have a parent stay home," says Bobbie Weber, a faculty research associate at Oregon State University and one of the state's leading authorities on child care costs. "But if you look at the wages being paid in jobs in the growing sectors, they can't. They literally can't provide food and housing if someone stays home."

Susan Nielsen – The Oregonian.

Gut milk ? India does.

Almost every busy neighborhood market in New Delhi has one: the trademark blue Mother Dairy stand, where rickshaw drivers and housewives fresh from the salon stop in for a plastic bag of full-cream milk, a strawberry lassi or a pack of ghee, the clarified butter used in Indian cooking.

AMRITA PATEL

A generation ago, the land where the cow is sacred had a scarcity of milk, but since 1970, India's milk production has risen from 22 million tons to more than 132 million today, making it the world's largest producer and a dairy exporter. How India went from paucity to plenty is one the biggest cooperative-farming success stories in modern history.

Amrita Patel is responsible for much of that. She's been working in the dairy business since 1964, but for the past 15 years she has been the chair of the powerful National Dairy Development Board (NDDB), a government organization that oversees the nation's dairy cooperatives and helps them market their product through brands like Mother Dairy – providing a vital source of income to millions. "Dairy in India is not milk," says Patel. "It's livelihoods."

The country's more than 15 million cooperative milk producers, many of whom have only one or two cows, now earn a collective \$ 4.8 billion every year, contributing to the domestic economy and their own households. Last April, she helped launch a 15-year scheme to expand milk production. By 2021, India expects milk availability to reach about 390 g per person, up from 111 g in 1970. It is a perfect marriage of the country's two main concerns: economic growth and nutrition

Krista Mahr - TIME

New film now on DVD Holiday Special Offer

From: maureen@singingrevolution.com.

Dear TSR Friends: After many years of work we are excited to announce the release of our new documentary film of Estonia's magnificent song festival, entitled ***To Breathe as One***.

The film tells the story of Laulupidu, Estonia's massive song festival. Founded in 1869, the festival continues stronger than ever today. For two days every five years, it is the largest choir in the world where more than 30,000 people take the stage to sing. But this festival is about far more than song. It is about identity, resistance, and unity. In Estonian, "soul" and "breathe" come from the same root word. In Estonian, "to breathe as one" is to sing as one, to connect our souls as one. ***To Breathe as One*** was also the official name of the 25th Laulupidu, which is the festival we filmed for this project.

The song festival is mentioned in ***The Singing Revolution***, but we've always felt its power was a story in and of itself. Part concert film, part history film, all celebration, ***To Breathe as One*** is a one-hour documentary that follows the **Piedmont Children's Choir of Oakland, California**, as they take the long journey to sing at the festival and discover what it means to be Estonian.

DVDs of ***To Breathe as One*** are now available through either website: www.ToBreatheAsOne.com. Or www.SingingRevolution.com

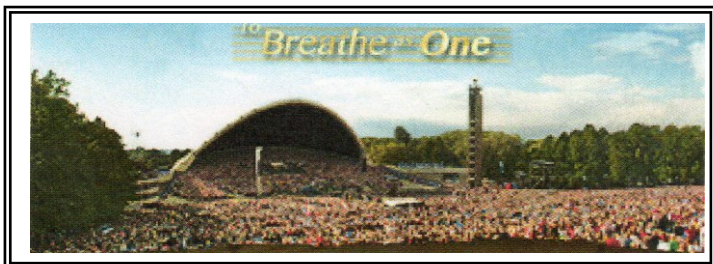
The Singing Revolution is also going strong and is screening at special events and is currently playing in Taiwan! Each year, we like to extend a special holiday offer so you can share either of these incredible stories of unity and hope with friends and family.

20% off on any DVD or item on the website, and 40% off on orders of \$ 250 or more !

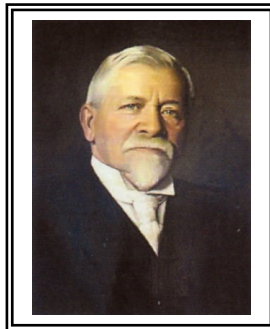
How to use the Special Offer:

1. Go to either website store page:
www.ToBreatheAsOne.com or www.SingingRevolution.com

DVDs are available at: www.ToBreatheAsOne.com
Maureen & James Tusty

Historical Figure - Henry Lewis Pittock

Henry Lewis Pittock was born on March 1, 1835. In 1853, at age 17, Henry Pittock travelled by wagon train from Pennsylvania to Oregon, where he began to work for the weekly Oregonian newspaper. He took ownership of the paper by 1860, and began to build a local empire that included real estate holdings, banking, railroad and steamboat investments, silver mining, and entries into the pulp and paper industries.

Henry Pittock was a member of the first party credited with climbing Mt. Hood. A famous quote attributed to Henry Pittock during one of these climbs, when it was suggested the climbers rest, "The man who sits down never reaches the top."

The home that Henry and Georgiana Pittock built is open to the public as The Pittock Mansion. Henry Pittock died on January 28, 1919 and is interred in River View Cemetery.

The Pittock Mansion

If you would like to visit the Pittock gravesite, please feel free to stop by our office for a map and walking tour brochure. We also welcome organization tours !
(River View Cemetery)

On valmis LEP - ESTO 2013 DVD ja Blu - ray plaadid

Müügil on plaadid järgmistest üritustest: Avatseremoonia, Laulupidu, Tantsupidu ja Kontsert Jumalateenistus.

Selle suve Lääneranniku suurima kultuurisündmuse ürituste videosid saate tellida Kalev Sepa käest (kalevs@comcast.net). Hind on \$ 15. pluss saatekulu.

West Coast Estonian Days – ESTO DVDs and Blu-ray disks are available. Please contact Kalev Sepp for ordering (kalevs@comcast.net). Price is \$ 15. plus shipping.

RÕÕMSAID JÕULUPÜHI JA HEAD UUT AASTAT

Soovivad kõikidele kaasmaalastele

ALLAS, Tiina & Andy Schutz
ANNUS, Heino & Silvia
AROKÄE, Leida
BAKER, Helle & Page
BERGER, Ilo K.
EBY, Anne, Brian & Britanii
JOHNSTON, Lia
HEINSOO, Kristi & Tiit C.A.
JURGENS, Igo
KALMANN, Asta
KALMANN, Silvi & Helmuth
KALMANN, Helve & Kalle Merilo

KESKÜLA, Leitmar & Arne
KOLLOM, Malle
LANDER, Thea
MERILLO, Lehti
MERILLO, Triina
MIRKA, Alar, Irja & Suvi
NATHAN, Helle
ORAV, From
PALM, Toomas & Ingrid
PARIK, Valdek

REISENBERG, Aino
POOLE, Anne
PETERSEN, Matk & Elo Saar

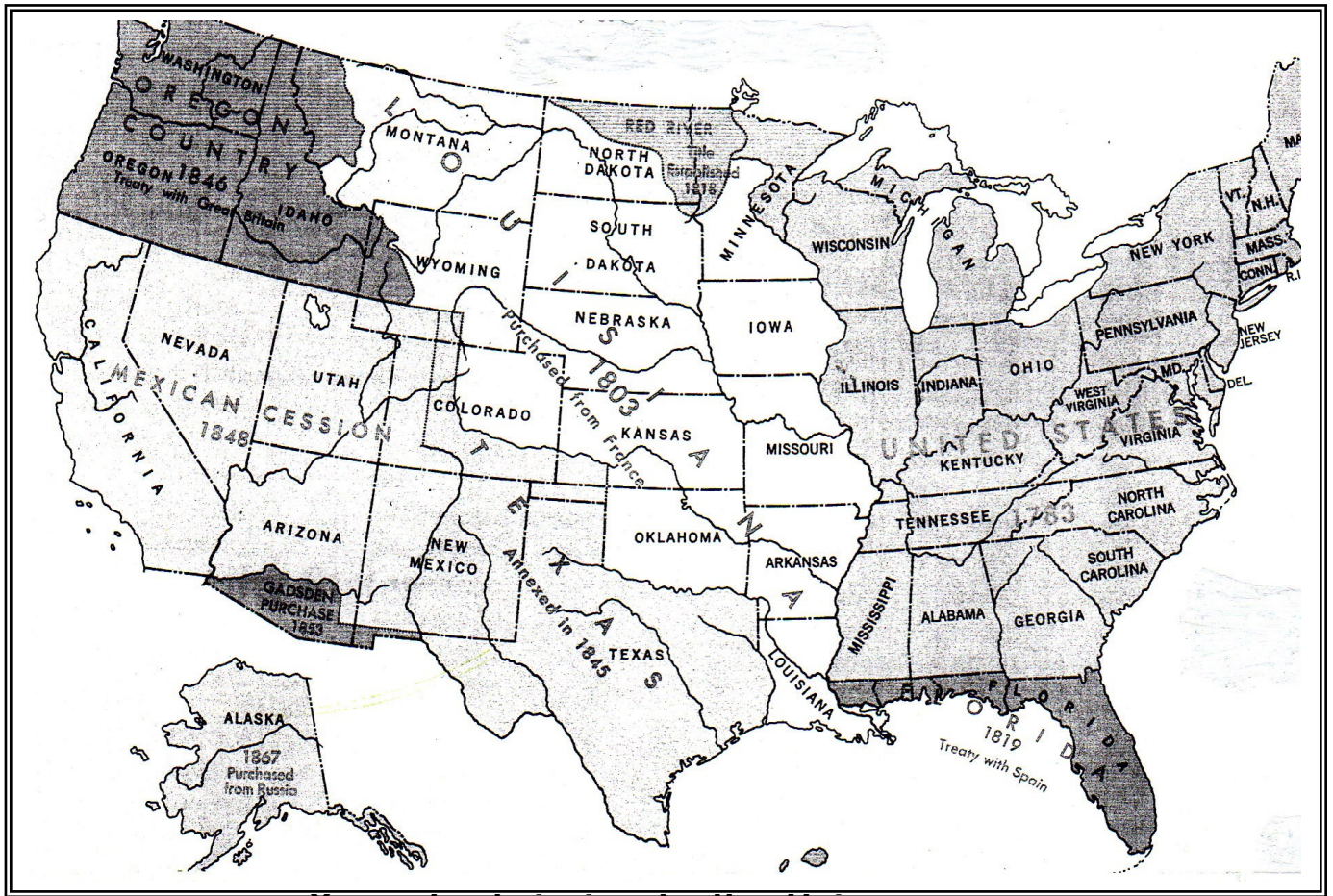
SAMPSON, Fern
POOL, Adelheid
SEPP, Kalev, Janne & Anna-Liisa
SÖÖT, Mati & Aldeane
SAUL, Anne & Ivar
TALVISTE, Meralda, Endel & Miki
TAMM, Kati & Marika
AUG, Tiina & Ants

MAURER, Erik, Ian & Cyd
VAGA, Zoja & Mati
LAUR, Valda & Hendrik

PORTLANDI EESTI SELTS
EELK PORTLANDI KOGUDUS

ACQUISITIONS OF TERRITORY

The United States in 1783 comprised the thirteen original states and included lands acquired by conquest during the Revolution and by the Treaty of 1783.

Year of admission to the Union

1. Delaware 1787	14. Vermont 1791	27. Florida 1845	40. South Dakota 1889
2. Pennsylvania "	15. Kentucky 1792	28. Texas 1845	41. Montana "
3. New Jersey "	16. Tennessee 1796	29. Iowa 1846	42. Washington "
4. Georgia 1788	17. Ohio 1803	30. Wisconsin 1848	43. Idaho 1890
5. Connecticut "	18. Louisiana 1812	31. California 1850	44. Wyoming "
6. Massachusetts "	19. Indiana 1816	32. Minnesota 1858	45. Utah 1896
7. Maryland "	20. Mississippi 1817	33. Oregon 1859	46. Oklahoma 1907
8. South Carolina "	21. Illinois 1818	34. Kansas 1861	47. Arizona 1912
9. New Hampshire "	22. Alabama 1819	35. W. Virginia 1863	48. New Mexico "
10. Virginia "	23. Maine 1820	36. Nevada 1884	49. Hawaii 1959
11. New York "	24. Missouri 1821	37. Nebraska 1887	50. Alaska "
12. North Carolina 1789	25. Arkansas 1836	38. Colorado 1876	
13. Rhode Island 1790	26. Michigan 1837	39. N. Dakota 1889	

"PORTLANDI SÕNUMID" & "PORTLANDI EESTLASTE TEATED" on Oregoni eestlaspere teateleht, ilmudes Portlandi Eesti Seltsi ja EELK Portlandi Koguduse väljaandel. Need saadetakse liikmetele tasuta. Teistel on võimalik neid tellida teatelehe toimetaja kaudu, tasudes \$ 15. aastas.

Toimetaja: Helmuth Kalmann • 8159 S.W. 85th Ave. • Portland, OR 97223 • Tel. 503-244-9083
 PES esimees: Kalev Sepp • 8330 S.W. Apple Way L-201 • Portland, OR 97225 • Tel. 503-292-3578

NOTE: Please, notify the editor of any address changes.